

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО**

(назва ОПП)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ В4_ Образотворче мистецтво та реставрація

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ В4.03 Мистецтвознавство

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ХЛАДМ**

Протокол №9 від 02 травня 2025 р.

Голова Вченої ради

Ректор

Олександр СОБОЛЄВ

(підпис)

Освітня програма вводиться
в дію з 1 вересня 2025 р.

Наказ №44-ОП від 02 травня 2025р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійна програма
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ В4_ Образотворче мистецтво та реставрація

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ **В4.03 Мистецтвознавство**

СХВАЛЕНО:

Методична рада ХДАДМ
Протокол № 25-03
від «25» квітня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО:

Голова Методичної ради
Перший проректор з НПР

Марина ТОКАР

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету

Протокол № 1

Від « 18 » квітня 2025 р.

Голова ВР факультету

Ольга ІВАЩЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Мистецтвознавство Харківської державної академії дизайну і мистецтв є нормативним документом, який регламентує компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні й методичні вимоги з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація, спеціалізацією В4.03 мистецтвознавство. ОПП відповідає стандарту вищої освіти, затверджену Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. № 726. Розроблена робочою групою у складі:

Голова проєктної групи,
гарант освітньої програми
доцентка, канд.мист
(звання)

Валентина ЧЕЧИК
(ПІБ)

Члени проєктної групи:

член-кор. НАМУ,

докторки мист.,

професорки

Людмила СОКОЛЮК

доцентка, канд.мист

(звання)

Людмила МЕЛЬНИЧУК
(ПІБ)

Канд. мист.,

членкиня Правління Громадської
спілки «Музей ХФШ»

(звання)

Олександра ОСАДЧА
(ПІБ)

Магістерка

(звання)

Каріне ЄСИПЕНКО
(ПІБ)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. ЯРОВА В.С., головний зберігач фондів Харківського художнього музею, канд.
мистецтвознавства
(ПІБ, посада, звання...)
2. ПАРТОЛА Я.В., декан театрального факультету ХНУМ ім. І.П. Котляревського,
доцентка, канд. мистецтвознавства
(ПІБ, посада, звання...)
3. КОНЄВА М.В., членкиня правління ГО «Колекція Бориса і Тетяни Гриньових»,
кураторка міжнародних мистецьких проєктів
(ПІБ, посада, звання...)

Дана освітня програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Мистецтвознавство зі спеціальності
В4 Образотворче мистецтво та реставрація

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр образотворчого мистецтва та реставрації
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Мистецтвознавство підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за галуззю знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, термін навчання 1 рік 4 місяці, обсяг освітньо-професійної програми: 90 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію № 10192 від 29.01. 2025 року, термін дії: до 01.07.2030
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2030 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ksada.org
2 – Мета освітньої програми	
Формування професійних компетентностей в сфері мистецтвознавства, спрямованих на глибоке розуміння історичного досвіду мистецтва, його сучасного стану та перспектив розвитку, визначення ефективності та апробацію інноваційних теоретичних підходів, методів та концепцій інтерпретації культурно-мистецьких феноменів, дискусійних явищ та процесів, здатність не тільки реалізувати отриманні знання, але й генерувати нові ідеї в художньо-творчих, соціокультурних, науково-дослідницьких проєктах, методиках викладання фахових дисциплін у навчальних закладах художньої освіти.	
3 - Характеристика освітньої програми	

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація /за наявності/)	Освітня програма містить програмні компетентності, що визначають специфіку підготовки магістрів-мистецтвознавців та програмні результати навчання, які відображають знання, уміння, навички у фаховій діяльності після успішного завершення освітньої програми. Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність – В4 Образотворче мистецтво та реставрація
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма магістра має академічну орієнтацію в сфері мистецтвознавства (історії, теорії, практики)
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фокусом ОПП Мистецтвознавство є здобуття загальних та спеціальних професійних компетентностей в галузі образотворчого мистецтва та реставрації. Програма забезпечує фахову підготовку магістрів-мистецтвознавців, яка передбачає можливість їх подальшої освіти та кар'єрного зростання у сферах музейної, галерейної, експозиційної, науково-практичної діяльності, а також викладацької, просвітницької, управлінської справ. Ключові слова: образотворче мистецтво, теорія і історія мистецтв, мистецтвознавство, кураторські практики, виставкові та мистецькі проекти, музейна і освітня діяльність.
Особливості програми	ОПП Мистецтвознавство базується на поєднанні традиційних і інноваційних підходів до вивчення сучасного мистецтва та мистецтвознавства, розвитку критичного мислення, креативного розв'язання фахових проблем, методологічних навичок і практик реалізації мистецьких, виставкових, кураторських та грантових проєктів. Програма передбачає заохочення здобувачів до участі у професійних і культурно-мистецьких практиках, до наукової роботи, неформальній освіті, міжнародній академічній мобільності, волонтерській діяльності та співпраці з інституціями культури.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Доступ до ринку праці фахівця, який здобув ступінь вищої освіти «Магістр» з присвоєнням кваліфікації «Магістр з Образотворчого мистецтва та реставрації» врегульовано Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 2452.1 Мистецтвознавець (образотворче, декоративно-прикладне мистецтво); 2431. 2 зберігач експонатів, експерт з комплектування музейного та виставкового фонду 2320 викладач у середньому навчальному закладі 3414 екскурсовод (мистецтвознавець). Організатор подорожей (екскурсій) 3419 оцінювачі та аукціоністи (мистецтвознавець) 3476 організатор у сфері культури та мистецтва (куратор мистецьких проєктів)

	Освітня програма дозволяє оволодіти інструментарієм для його подальшого спеціального застосування: у освітніх закладах всіх рівнів, в музейно-галерейних, науково-дослідницьких, експертно-аналітичних та аукціонних інституціях, в медіа-засобах та ЗМІ, на організаційно-управлінських посадах культурно-просвітницьких установ. Специфіка кваліфікації, здобутої за даною освітньою програмою, також передбачає можливість здійснення професійної діяльності у форматі фрілансу.
Подальше навчання	Можливість навчання за програмами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (НРК – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень). Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	Основні підходи і методи навчання, які використовуються в даній програмі, базуються на принципах студентоцентрованого навчання, цілеспрямованості та бінарності – активної участі викладача і здобувача в освітньому процесі. Викладання здійснюється у формі комплексного поєднання лекційних (у тому числі інтерактивних, мультимедійних) та практичних занять; консультацій з викладачами; самостійної роботи, підготовки кваліфікаційної магістерської роботи. Навчальний процес реалізується на основі спеціально розроблених курсів і методичних матеріалів викладачів, із залученням фахівців-практиків; для глибшого засвоєння професійно-орієнтованих дисциплін передбачено проведення занять у музеях, галереях, мистецьких інституціях.
Оцінювання	Екзамени, заліки, модульний контроль, екзаменаційні перегляди, захист звіту про проходження практичної підготовки.
Система оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється: за 100- бальною шкалою ЄKTC (A, B, C, D, E, FX) і 4-бальною національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); для недиференційованих заліків – за вербальною шкалою («зараховано», «не зараховано»).

6 – Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі образотворчого мистецтва та реставрації творів мистецтва під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

	4. Здатність працювати в міжнародному контексті. 5. Здатність розробляти та керувати проектами. 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	1.Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно асоціативну мову при створенні художнього образу. 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства. 3. Здатність використовувати знання та практичні навички з сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення. 4.Здатність проводити діагностику стану збереженості мистецьких об'єктів, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання у відповідності до вимог сучасної наукової реставрації. 5.Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та/або декоративного мистецтва. 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості. 7. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки здобувачів (за спеціальностями), планування власної науково педагогічної діяльності. 8.Здатність до використання сучасних інформаційно комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень. 9.Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти

1.Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва. 2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення. 3. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями). 4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства. 5. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва. 6. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній

справах.

7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи. 9. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.

10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культури- мистецьких процесів.

12. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та у міжнародному професійному середовищі.

13. Вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, представляти результати діяльності у вітчизняному та зарубіжному науковому і професійному середовищі.

14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Специфічною особливістю кадрового забезпечення освітньої програми є залучення до лекційних (теоретичних) й практичних занять викладачів з науковими ступенями докторів наук та докторів філософії, вченими званнями професорів та доцентів, членів-кореспондентів НАМУ, які є провідними фахівцями з досвідом роботи в науково-дослідницькій, викладацькій, експертній, управлінській, інноваційній та/або творчій сферах діяльності. Допоміжний персонал (фахівці виробничого навчання) для забезпечення і проведення практичних занять.

Вимоги до кадрового забезпечення визначаються:

«Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800;

«Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом Харківської державної академії дизайну і мистецтв на 2021-2026 роки».

«Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) Харківської державної академії дизайну і мистецтв» (протокол № 6 від 28.08.2020 р.), введеного в дію наказом ректора № 70-ОП від 31.08.2020 р.).

Всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації у провідних закладах вищої освіти України, профільних мистецьких і культурних інституціях

	(зокрема Національній спілці художників України, Харківському художньому музеї), а також у відповідних міжнародних організаціях.
Матеріально-технічне забезпечення	Лекційні аудиторії, творчі лабораторії, комп'ютерні класи
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотечний ресурс. Інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу винятковими виданнями, авторські розробки НПП, методичні рекомендації, фахова література. Інтернет-ресурси.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені угоди з навчальними закладами України про національну кредитну мобільність з метою розширення кругозору, культурного діалогу та набуття нових професійних навичок здобувачів освіти.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди з зарубіжними навчальними закладами (Польщі, Італії, Туреччини, Китаю, Словаччини, Литви, Естонії і інші) про міжнародну академічну мобільність.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для навчання іноземних здобувачів на основі двосторонніх угод ХДАДМ з країнами-партнерами. Підготовчі курси з української мови.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

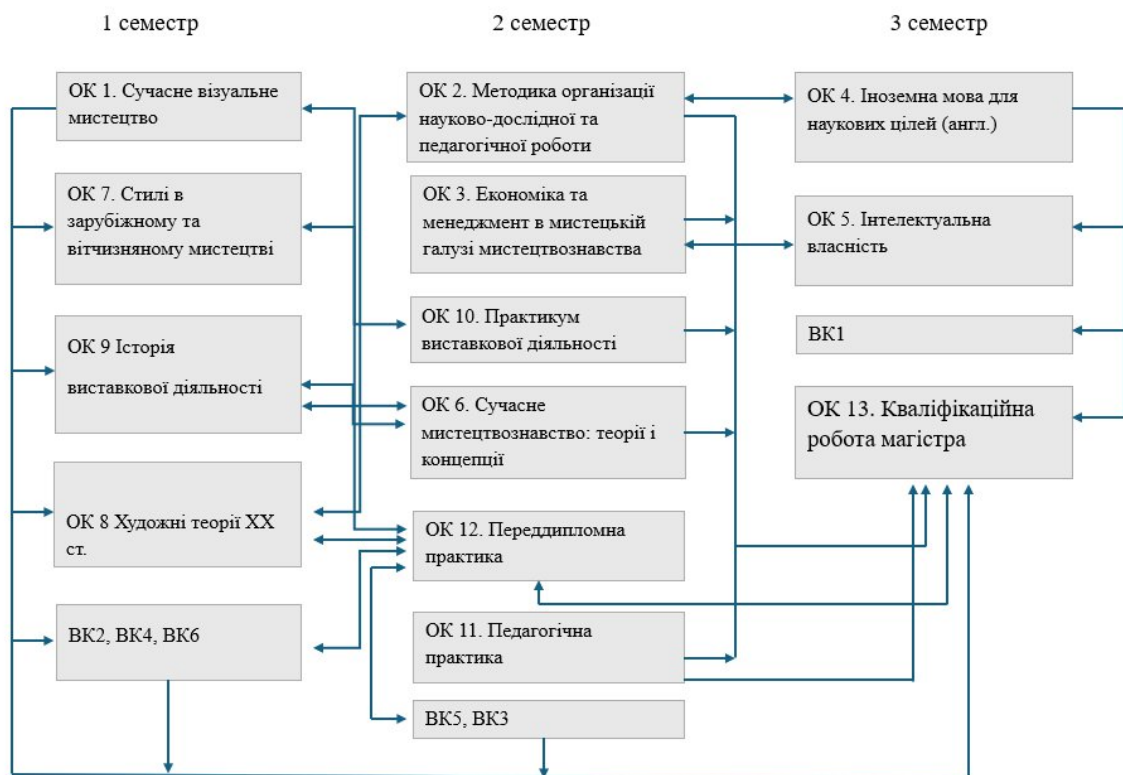
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
OK01	Сучасне візуальне мистецтво	3	залік
OK02	Методика організації науково-дослідної та педагогічної роботи	3	залік
OK03	Економіка та менеджмент в мистецькій галузі	3	залік
OK04	Іноземна мова для наукових цілей (англ.)	3	залік
OK05	Інтелектуальна власність	3	залік
OK06	Сучасне мистецтвознавство: теорії і концепції	5	екз. перегляд
OK07	Стилі в зарубіжному та вітчизняному образотворчому та декоративному мистецтві	5	іспит
OK08	Художні теорії XX ст.	5	іспит
OK09	Історія виставкової діяльності	5	залік
OK10	Практикум з кураторської діяльності	5	іспит
OK11	Педагогічна практика	3	диф. залік
OK12	Переддипломна практика	3	диф. залік

OK13	Кваліфікаційна робота магістра	21	захист
	Всього:	67	
Вибіркові компоненти*			
ВК01	Вибірковий компонент загальної підготовки	3	залік
ВК02	Вибірковий компонент професійної підготовки	4	залік
ВК03	Вибірковий компонент професійної підготовки	3	залік
ВК04	Вибірковий компонент професійної підготовки	4	залік
ВК05	Вибірковий компонент професійної підготовки	5	іспит
ВК06	Вибірковий компонент професійної підготовки	4	залік
	Всього :	23	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

*Каталог вибіркових дисциплін затверджено на засіданні Вченої ради АКАДЕМІЇ.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
	Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у галузі образотворчого мистецтва й проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, списування та фальсифікацій. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозиторії закладу вищої освіти.

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Харківській державній академії дизайну і мистецтв функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та

забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	О К 1	О К 2	О К 3	О К 4	О К 5	О К 6	О К 7	О К 8	О К 9	О К 10	О К 11	О К 12	О К 13	В К 1	В К 2	В К 3	В К 4	В К 5	В К 6
ЗК 1	.					.		.	.	.			.		.				.
ЗК 2	.	.				.	.	.	.				.		.				
ЗК 3			.	.	.									.			.		
ЗК 4				.						.			.		.				
ЗК 5			.							.							.		
ЗК 6	.					.								.					
СК 1	.					.	.			.			.		.		.		
СК 2	.									.			.		.	.			
СК 3										.								.	.
СК 4										.						.			
СК 5					.				.	.									
СК 6										.		.			.				
СК 7		.									.								
СК 8						.				.			.	.	.		.		
СК 9										.			.		.				

**6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
(ПРН) відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5	ВК 6
ПРН 1	.						.	.	.				.						
ПРН 2	.					.	.	.	.	.			.		.	.			
ПРН 3										.			.		.	.	.		
ПРН 4	.					.	.		.	.			.					.	
ПРН 5	.					.	.	.					.			.	.	.	.
ПРН 6									.	.							.		.
ПРН 7		.				.	.	.	.							.			
ПРН 8		.								.	.		.	.					
ПРН 9					.								.						
ПРН 10	.					.		.		.									.
ПРН 11	.					.	.	.	.										.
ПРН 12				.	.					.					.				.
ПРН 13				.						.				.					
ПРН 14		.								.		.	.	.	.		.		
ПРН 15		.	.			.						.					.		

7. Перелік використаних джерел

1. Закон України Про вищу освіту від 01.07.2014 р. No 1556-VII (зі змінами на 27 січня 2020 року). URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений наказом МОНУ № 726 від 24.05.2019 року.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.URL : <http://www.dk003.com/>
4. Національний глосарій: вища освіта, 2014. URL : <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>
5. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. No 977). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>
6. Методичні рекомендації щодо розробки освітніх програм. 2021 <https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/metodychni-rekomendacziyi-po-rozrobci-opp.pdf>